

Pastoor Jack Glas opent de bijeenkomst met woorden van welkom en met gebed.

Mevr. Hanriette Brouwer spreekt namens de BCP: “Vandaag staan we op een kruispunt in onze geschiedenis. Sinds ik in 2016 toetrad tot de BCP, hebben we samen gezocht naar manieren om onze gemeenschap te versterken en onze kerk vitaler te maken. Door de jaren heen hebben we alle opties onderzocht: van het herinrichten van ruimtes tot het mobiliseren van vrijwilligers. We hebben denkbeeldig geschoven met ruimtes, denkbeeldige wanden geplaatst in de kerk, vrijwilligers benaderd om ons te komen helpen. Maar wij zijn als BCP nu van mening dat het tijd is om een nieuwe weg in te slaan. Onze gemeenschap is niet vitaal genoeg meer, de druk op het kleine groepje vrijwilligers wordt langzamerhand groot. Wij zijn van mening dat verandering noodzakelijk is.

Verandering is nooit eenvoudig. Het roept emoties op, doet ons stilstaan bij wat we verliezen, maar geeft ons ook de kans om vooruit te kijken. Onze kerk is niet zomaar een gebouw van steen en glas, het is de gemeenschap die er samenkomt. En die gemeenschap verdwijnt niet. Sterker nog, juist nu is het belangrijk dat we elkaar blijven vasthouden. Zoeken naar een nieuw begin in een andere vorm.

Vandaag zullen het parochiebestuur en het bisdom in hun toelichten stil staan bij de formele procedure rond de onttrekking van de kerk aan de eredienst. Laten we samen luisteren en vragen stellen. Om vervolgens, later, na te denken over hoe we als gemeenschap verder gaan.

Wij staan hier als één parochie, met een gedeelde geschiedenis en een gezamenlijke toekomst. En hoe die toekomst er precies uit zal zien moeten we met elkaar bespreken. We krijgen van het parochiebestuur ook de ruimte om te zoeken naar een manier waarop we als gemeenschap een zachte landing kunnen maken. Hoe kunnen we de overgang zo goed mogelijk vormgeven? Wat helpt ons om ons geloof en onze verbondenheid te behouden?

Laten we deze komende tijd dan ook benutten om samen na te denken, suggesties te delen en elkaar te steunen in deze verandering.”

Gerard van der Hoorn geeft namens het parochiebestuur een overzicht van het proces ‘Samen Kerk Zijn’. In 2016 waren er plannen van de BCP om de locatie toekomstbestendiger te maken (sloepenhaven en interne verbouwing van de kerk). De werkgroep “Toekomstvisie Martinuskerk” was actief in de jaren 2017-2019; mede door hun inzet kwam er uiteindelijk een onderzoek van Kerkelijk Waardebeheer. Op 22 mei 2018 was er een overleg van het parochiebestuur met de beheercommissies met betrekking tot het concept voor een “Visie op de kerkgebouwen”, in november 2018 gevolgd door een locatiestudie van Kerkelijk Waardebeheer met betrekking tot de Martinuskerk in Noorden (met onder meer een beschrijving eigendommen, bestemmingsplan en herbestemmingsopties). Dat werd onderwerp van overleg op 11 november 2018 van het parochiebestuur, de beheercommissie en de parochianen van Noorden. In de maanden maart en april 2019 werd een zelfde route gelopen voor de andere kernen van de parochie. Op basis van de input uit het overleg met beheercommissie en parochianen werd op 11 maart 2020 door het parochiebestuur de “Visie op de kerkgebouwen 2020” vastgesteld. Er werd ingezet op de versterking van de vitaliteit en er moest een toekomstbestendig scenario voor de parochie worden ontwikkeld. Ook voor de andere kernen werd deze route gelopen (juni 2020).

In 2021 liet het bisdom weten dat parochies een integraal gebouwenplan moesten maken en dat grote investeringen in gebouwen alleen mogelijk zijn wanneer er een vastgesteld gebouwenplan is en er een businesscase is voor het gebouw in kwestie. Verkoop van een (deel van een) locatie is anders niet mogelijk. Na overleg met het bisdom werd een begin gemaakt met de

vitaliteitsmonitor van de H. Claraparochie (april 2021). In december 2021 heeft de werkgroep de resultaten van alle kernen verzameld en beoordeeld en heeft geconstateerd dat de vitaliteit in enkele kernen onder druk staat en dat de BCP's zien dat er op den duur kerken zullen moeten worden gesloten. Parochiebestuur en beheercommissies spreken in april 2022 over de resultaten van de vitaliteitsmotor en constateren dat er een wens is voor meer vernieuwing op pastoraal gebied, dat er behoefte is aan nieuwe initiatieven om de vitaliteit te versterken, dat er meer aandacht voor en ondersteuning van vrijwilligers nodig is en dat op den duur niet alle kerken open kunnen blijven. Men vraagt het parochiebestuur om snelheid en sturing. Er is een stappenplan nodig en waar deskundigheid ontbreekt, moet deze worden ingehuurd. Dat wordt uiteindelijk Xpand (februari 2023). Er zijn ook diverse bijeenkomsten met dorpsraad De Koet vanwege de dorpsvisie 2040 waarin ook de locatie H. Martinuskerk wordt meegenomen.

Begin 2023 worden een werkgroep en een klankbordgroep ingericht, waarin alle kernen met één persoon zijn vertegenwoordigd. Deze hebben op 26 juni een eerste ontmoeting met Xpand (T. Koot). In de maanden september tot en met november is er een presentatie in alle kernen. De werkgroep komt in juli 2024 met een eerste analyse met betrekking tot de financiën, de gebouwen en de combinatie geloof, pastoraat, personeel en vrijwilligers. De klankbordgroep geeft daaraan zijn goedkeuring. Er werden drie bijeenkomsten georganiseerd, één in Nieuwkoop en twee in Langeraar. Er waren in totaal 240 parochianen aanwezig bij de presentatie van c.q. toelichting op de eerste analyse van de kerklocaties, de resultaten van de wegingscriteria en selfies van de kernen. Er zijn op deze bijeenkomsten en in de periode erna, tot en met 16 augustus, in totaal 194 vragen gesteld die te samen met het antwoord op de website van de parochie zijn gepubliceerd. De werkgroep heeft met enkele wijzigingen ingestemd met de beantwoording van de vragen en de inhoud van de selfies en heeft ingestemd met een conceptadvies voor het parochiebestuur. Ook de klankbordgroep heeft enkele tekstwijzigingen voorgesteld, waar de werkgroep mee akkoord is gegaan. Op deze wijze werd het conceptadvies definitief. De leden van het parochiebestuur die zitting hebben in werkgroep en klankbordgroep hebben niet deelgenomen aan het opstellen van het conceptadvies.

Vervolgens werden enkele stippen op de horizon c.q. voorgenomen besluiten geformuleerd. Men wilde voortgaan op de weg van de 'missionaire parochie'. Er moet een pastoraal beleid worden ingezet waarbij één geloofsgemeenschap (parochiefamilie) uiteindelijk kan beschikken over drie kerkgebouwen. Dat betekent coördinatie van de liturgiewerkgroepen in de H. Claraparochie en contacten en gesprekken met alle werkgroepen over hun toekomst in de nieuwe situatie. We gaan samen naar één toekomst. Binnen die toekomst is er ruimte voor de kerkgebouwen van Aarlanderveen en Langeraar omdat deze locaties het beste presteren op het gebied van vitaliteit, gebouwen en financiën, en voor Zevenhoven omdat de kerk relatief lage onderhoudskosten heeft en er diverse faciliteiten beschikbaar zijn (Mariagrot, stiltetuin en Orangerie). Het parochiebestuur heeft dit advies integraal overgenomen en voorgelegd aan het bisdom.

Op 18 november 2024 heeft een delegatie van het parochiebestuur en het pastoraal team met het bisdombestuur gesproken over de vitaliteitsmonitor. Het bisdom had waardering voor de manier waarop het proces was doorlopen en de stip op de horizon werd als gedeelde visie onderschreven.

De leden van de werkgroep en de klankbordgroep hielden op 2 januari 2025 een afsluitende bijeenkomst om terug te kijken op het proces. Er werd benadrukt dat er steeds regelmatige communicatie moet zijn richting de parochianen om hen aangesloten te houden.

Op 13 januari 2025 werd met een delegatie van de bisdomstaf gesproken over het canonieke proces richting onttrekking aan de eredienst en de herbestemming van de kerkgebouwen. Het parochiebestuur heeft als voorlopige planning voor de onttrekking aan de eredienst: H. Martinuskerk Noorden begin 2026, O.L.V. Hemelvaartkerk Nieuwkoop begin 2027 en H. Nicolaaskerk Nieuwveen begin 2028.

Op 11 februari 2025 was er een bijeenkomst van het parochiebestuur met de BCP's en lokale pastorale commissies (voorheen: pastoraatgroepen) om te spreken over de diverse bijeenkomsten, over het canonieke en het herbestemmingsproces, activiteiten met betrekking tot

de vrijwilligers en reguliere bestuurlijke zaken, zoals de financiën. Op 25 februari was er een bijeenkomst met parochianen van alle kernen, waarin de projecten “Samen Kerk Zijn” en “Samen naar één toekomst” werd besproken. Er waren 110 parochianen aanwezig en een aantal via de livestream verbonden. Er was veel aandacht voor publiciteit.

Wat het proces van herbestemming betreft: de regie ligt bij het parochiebestuur. Het bisdom ondersteunt met advies en kennis. Er is een plan nodig voor de hele locatie om te voorkomen dat alles wordt verkocht behalve de kerk. Uitgangspunt is verkoop tegen marktwaarde. De toegang tot de begraafplaats wordt juridisch gezekerd. De mogelijkheden tot herbestemming zijn ruim, maar niet alles is mogelijk. Vanwege de planning ligt de prioriteit bij Noorden, maar de onderzoeken voor beide andere locaties kunnen ook van start gaan. Idealiter is de herbestemming bekend op het moment dat de kerk wordt gesloten om leegstand te voorkomen. Het parochiebestuur voert het overleg met de externe partijen (zoals gemeente, projectontwikkelaars en dergelijke).

We gaan samen naar één toekomst, zo benadrukt G. van der Hoorn. Zoals gezegd: één parochiegemeenschap met drie kerklocaties. Alle parochianen, met name de vrijwilligers, moeten zich overal welkom weten. Vrijwilligers in werkgroepen uit verschillende kernen leren elkaar kennen en ondersteunen elkaar. De coördinatie ligt op het niveau van de parochie. Per werkgroep zullen er bijeenkomsten van de coördinatoren worden georganiseerd, waarbij ook een lid van het parochiebestuur en/of van het pastoraal team aanwezig is als ook een vrijwilligerscoördinator. Te beginnen met koren, koster, lectoren, acolieten/misdienaars, gastvrijheidsgroepen, wijkcontact, gezinsvieringen, oecumene en communicatie. Andere initiatieven zijn het zoeken naar mogelijkheden voor een ‘zachte landing’, het toewerken naar een gezamenlijke nieuwsbrief en het inventariseren van wat bij een kerk of gemeenschap hoort aan voorwerpen, gebruiken en activiteiten. Er zal aandacht zijn voor de pijn die met kerksluiting gepaard gaat (initiatief van de stuurgroep missionaire parochie).

De begraafplaatsen blijven open voor begraven zolang de parochiekern het onderhoud kan waarborgen, maar ook daarna blijft de begraafplaats open voor bezoek. De grafrechten zullen worden gerespecteerd.

Vicaris-generaal Van Deelen geeft een toelichting op het proces tot onttrekking aan de eredienst. Hij geeft eerst een korte toelichting van de context - de kerkelijke situatie - waarin wij vanavond bij elkaar zijn. Daarna vertelt hij over de procedure die gevolgd moet worden.

Petrus spreekt in één van zijn brieven over de kerk als *gemeenschap van levende stenen* (1 Petr. 2, 5). En Paulus schrijft aan de christenen in Efese: *U bent medeburgers van de heiligen, huisgenoten van God, gebouwd op het fundament van de apostelen, terwijl de sluitsteen Christus Jezus zelf is, die het hele bouwwerk in zijn voegen houdt* (Ef. 2, 19-21). Het bouwwerk, de medeburgers, de levende stenen, dat zijn dus de gelovigen, de volgelingen van Jezus. Dat is niet direct het kerkgebouw, hoe mooi en dierbaar ook.

Vanavond zijn wij hier in deze kerk bij elkaar omdat er een voorgenomen besluit ligt om dit kerkgebouw aan de eredienst te onttrekken. Mevrouw Brouwer van de BCP en de heer Van der Hoorn als vicevoorzitter van het parochiebestuur hebben er zojuist over verteld, over het proces dat al in 2018 is begonnen. Een kerk sluiten – een kerk aan de eredienst onttrekken heet dat officieel - is altijd een verdrietig en pijnlijk gebeuren. Ook al gaat het in het beeld van de Kerk dat Petrus en Paulus schetsen in eerste instantie niet om het kerkgebouw als zodanig, het is wel ons gelovige huis en thuis geworden en een herkenningspunt in de gemeenschap van dit dorp. Er is gevierd, gedoopt, getrouwd, en begraven, en wat al niet. Een kerk - moeten - sluiten raakt ons allemaal in ons hart, in onze ziel: de kerkgangers, het parochiebestuur en pastoraal team, ons in het bisdom kantoor. Wij doen dit niet omdat wij dat zo graag willen. Maar de ontwikkelingen in kerk en samenleving maken het wel dringend noodzakelijk om keuzen te maken. We kunnen niet doen of er niets aan de hand is want dat is er wel! In december 2022 werd in een rapport van het Centraal Bureau voor de Statistiek vastgesteld dat nu bijna 60% van de mensen in Nederland zich niet (meer) tot een kerkelijke gezindte of levensbeschouwelijke groepering rekent. En bij de overblijvende 40% zitten ook de Moslims, Hindoes en anderen. Onlangs werd bekend dat de

afkalving van christenen wat lijkt te stabiliseren (laatste rapport van het CBS), en dat zien wij soms ook wel in de parochies en geloofsgemeenschappen. Soms toch weer een paar jonge onbekende gezichten. Maar het is bij lange na niet genoeg om de terugloop te stoppen, en om het tekort aan mensen en middelen voldoende aan te vullen. Hoe wij het ook wenden of keren, christenen zijn in ons land dus echt een minderheid geworden van vooral ouderen. En maar een klein deel daarvan is nog direct betrokken bij de kerk. We zien duidelijk wat dat voor gevolgen heeft overal in de parochies in ons bisdom:

- Afgenomen kerkbezoek, wat door corona nog eens extra is versterkt;
- Enorme afname van de sacramenten van doop, 1^e communie, vormsel en huwelijk;
- Vergrijzing bij de kerkgangers, maar ook bij de vrijwilligers. Het vinden van nieuwe vrijwilligers is moeilijk, zo niet onmogelijk;
- In veel parochies een zorgelijke financiële situatie;
- Gebouwen die veel en kostbaar onderhoud vragen;
- Een heel beperkt pastoraal team, dat niet groter zal worden.

We moeten eerlijk zijn - het is ons vaak niet of maar beperkt gelukt om kerkbetrokkenheid door te geven aan de nieuwe generaties. Ook in onze eigen families en vriendenkring. Er is dus echt wat aan de hand en pijnlijke beslissingen zijn nodig. En dat vraagt van ons geloof in de Heer van de Kerk, en de moed om de maatregelen te nemen die nodig zijn. Opdat - en dáár gaat het om - wij zo vitaal mogelijk als RK Kerk in de samenleving aanwezig zullen kunnen blijven, vierend, lerend en dienend. Omwille van de toekomstige generaties.

Er is al een lang proces aan vanavond voorafgegaan, begonnen al in 2018, er is meerdere malen met u gesproken vanuit het parochiebestuur en pastoraal team over het voorgenomen besluit om deze kerk te sluiten. Bij die bijeenkomsten, en vanavond bij de hoorzitting namens de bisschop, is het goed dat alle argumenten op tafel komen. Maar uiteindelijk moet de knoop worden doorgehakt. Dat is verdrietig en altijd pijnlijk. Maar doen alsof er niets aan de hand is kan niet meer. Zo reëel moeten we wel zijn. Tegelijk is de vraag, zoals mevrouw Brouwer eerder ook zei, hoe de geloofsgemeenschap van Noorden als gemeenschap verder zou kunnen. Zo zijn wij onderweg als *levende stenen, medeburgers in het bouwwerk waarvan Christus Jezus zelf de hoeksteen is*. En waar mensen in Zijn Naam onderweg zijn, daar verzekert Jezus ons: *Weet, wel, Ik ben met je, alle dagen, tot aan de voleinding der tijden*". Die belofte hangt gelukkig niet af van het ene of het andere kerkgebouw. Maar onze weg vraagt wel om realiteitszin, om eensgezindheid, om vitaliteit en bovenal draagvlak.

Wat de canonieke procedure betreft: er is een voorgenomen besluit door parochiebestuur, waarover de parochianen zijn geïnformeerd. Het bestuur heeft nu de bisschop gevraagd om de volgende stap te zetten. Dat is: de hoorzitting van vanavond vanuit bisdom, waarvoor ik als vicaris-generaal en mevrouw De Jong in uw midden zijn. Van deze ontmoeting wordt een verslag gemaakt dat aan de bisschop wordt voorgelegd. Daarna zal de bisschop zijn principebesluit nemen, dat hij voorlegt aan de Priesterraad en het Kathedraal Kapittel, zoals voorgeschreven is in het kerkelijk recht. Na hun advies neemt de bisschop een definitief besluit, dat hij meedeelt aan het parochiebestuur, met het verzoek u - de parochianen - daarover te informeren. Dat gebeurt middels een decreet dat moet worden voorgelezen. Daarna wordt zorgvuldig een laatste viering gepland en vorm gegeven. Anders dan bij de wijding van een kerk is daar geen groot ritueel voor. Belangrijk is dat het een waardig afscheid is, waarbij aan het eind het Allerheiligste plechtig wordt uitgedragen.

Voor de goede orde, herbestemming van een gesloten kerk is wel een traject dat zo veel mogelijk parallel loopt het voorgenomen besluit tot onttrekking, maar is tegelijk ook een apart, tweede, traject. Vanavond zijn wij bij elkaar over de voorgenomen onttrekking aan de eredienst en niet over de herbestemming.

Na de pauze is er gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer Cor van Zoest woont al dertig jaar in Noorden. Hij pleit voor het opknappen van de toren. Laten we behouden wat onze voorouders bouwden en wat pater Koster heeft opgebouwd. Alles verdwijnt! Vic.Van Deelen merkt op onder verwijzing naar het totale plaatje van de H. Claraparochie dat niet alles verdwijnt, maar niet alles kan open blijven. Er moeten, hoe pijnlijk en verdrietig dat ook is, keuzes worden gemaakt. We zijn allemaal dertig jaar ouder en minder vitaal geworden. Dat zie je in het vrijwilligerswerk elders ook. En vroeger had Noorden een eigen pastoor; nu is er een klein pastoraal team voor twee parochies.

De heer Peter Pieterse kan ermee instemmen dat alles in één keer wordt verkocht. Betreft dat ook de begraafplaats? Vic.Van Deelen antwoordt ontkennend en verwijst naar wat de heer Van der Hoorn daarover heeft gezegd. De grafrechten worden gerespecteerd. Het is echter niet toegestaan om de pastorie los te verkopen, want die geeft het kerkgebouw waarde.

De heer Ben de Rijk zegt dat het recht op begraven vervalt als het onderhoud niet kan worden gedaan door de locatie. Maar wat valt onder onderhoud? G. van der Hoorn benadrukt dat de begraafplaats open blijft zolang de vrijwilligers het regulier onderhoud kunnen verzorgen. Dat gaat om onkruid wieden en dergelijke. Het ruimen van graven werd altijd al uitbesteed. Volgens de heer Jan Tersteeg is er een vrijwilligersgroep van 4 of 5 personen en wordt het grovere werk, zoals snoeien, uitbesteed.

Er wordt gevraagd hoe lang de kerk nog open blijft. Als de kerk gesloten wordt, dan moet men voor een uitvaartviering uitwijken naar elders en dan voor de begrafenis weer terug naar Noorden. Dat gesjouw met een lichaam is niet wenselijk. Kan er in de buurt van de begraafplaats geen alternatieve locatie worden geregeld? Bovendien is er een oorlogsgraf op de begraafplaats en zijn er overleden parochiepriesters begraven. Dat kan toch niet zo maar worden gesloten? Vic.Van Deelen merkt op dat elders, zoals bijvoorbeeld in Den Haag, altijd sprake is van een afstand tussen kerkgebouw en begraafplaats omdat de parochie geen eigen begraafplaats heeft. Het is maar wat je gewend bent. Wat de begraafplaats in Noorden betreft, ligt er geen voornemen om die te sluiten zolang het onderhoud wordt gedaan en zullen bovendien de grafrechten worden gerespecteerd. De gemeenschap heeft sluiting min of meer zelf in de hand.

De heer Hans Brouwer mist zelfreflectie vanuit het bisdom. Dat het kerkbezoek afneemt, komt door het beleid. Wat doet het bisdom om het tij te keren? Het sluiten van een kerk, het wegtrekken van een geloofsgemeenschap uit het dorp, is niet de goede weg. Het kerkgebouw is door onze voorouders bij elkaar gespaard. Daar kan het bisdom met zijn paleis en de Laurenskerk niet tegenop. Bovendien heeft de conservatieve lijn een negatief effect. Vroeger was meer toegestaan, nu mag niets meer. Dat breekt af. De vieringen spreken niet meer aan. Vroeger, in de tijd van pater Koster, waren de vieringen korter en interessanter. Beleidsmatig gaat er veel verkeerd. Vic.Van Deelen zegt dat geloof begint in de gezinnen. De bisschop organiseert maandelijks Tour of Faith met de jongeren van ons bisdom buiten het reguliere aanbod om. Dat is een van de middelen om het tij te keren. We moeten ons realiseren dat de tijd van één gemeenschap met één pastoor voorbij is en niet meer terug komt. Er is nu een klein pastoraal team voor elf locaties. Dat team kan niet iedereen tevreden stellen en alle locaties kwalitatief goed bedienen. Dat vraagt zelfreflectie van de geloofsgemeenschappen: wat vergen wij van onze pastorale beroepskrachten? Pastoor Glas voegt daaraan toe dat er ingezet wordt op het project van de missionaire kerk. Veel mensen zijn daar enthousiast mee bezig en er gebeuren mooie dingen. Dat is echter nog niet overal zo en daarom is het goed om alles te combineren in die éne geloofsgemeenschap in plaats van gefragmenteerd, her en der in geloofsgemeenschappen. De parochie heeft meegedaan aan 'kerk door de ogen van een gast' en is daar goed uitgekomen. Dat heeft ons gesterkt. Het is een andere tijd, maar het ritueel, het heilige is belangrijk. We moeten recht doen aan het geloof, aan de Kerk, aan Christus.

Er wordt opgemerkt dat sluiten niet bij een missionaire kerk hoort. Pastoor Glas zegt dat mensen van buiten meer flexibel zijn. Er is gestart met het om-en-om-vieren. We gaan niet van één kerk naar géén kerk. We gaan als parochie van zes kerken naar drie kerken. De parochie wil gastvrijheid bieden en naar buiten treden waar dat kan. Als dat hier niet is, dan toch wel elders.

Een viertal leden van de geloofsgemeenschap biedt een bezwaarschrift aan tegen het voorgenomen besluit om de Martinuskerk aan de eredienst te onttrekken. Het is geen duurzame oplossing tegen de brede uitdagingen waarmee de Kerk te maken heeft, parochianen zullen niet naar elders gaan waardoor de vitaliteit in het geding komt en de neergang zich zal voortzetten en verkoop van het kerkgebouw biedt slechts tijdelijk verlichting, maar is geen structurele oplossing. Daarom vraagt men af te zien van het voorgenomen besluit om de Martinuskerk aan de eredienst te onttrekken en vraagt men het bezwaarschrift mee te nemen in de beraadslagingen. Conform canon 122, paragraaf 2, moeten er argumenten zijn om te kunnen besluiten om een kerk aan de eredienst te onttrekken en moet er gezocht worden naar een realistisch alternatief voor de levende geloofsgemeenschap. Vic.Van Deelen zegt toe dat het bezwaarschrift zal worden toegevoegd aan het dossier.

De heer Nico de Jong merkt op dat Noorden een sterfhuis aan het worden is. Het bisdom kan goed verdienen aan het realiseren van een crematorium. Vic.Van Deelen zegt dat er geen sprake is van het realiseren van een eigen crematorium, niet door het bisdom en ook niet door de parochie.

De heer Jan Tersteeg vraagt hoe de herbestemming wordt gefinancierd. Het kerkgebouw zou ook verhuurd kunnen worden. Dan blijft het gebouw staan en het levert ook nog wat op. Waarom wordt er alleen gesproken over verkoop? Vic.Van Deelen legt uit dat een kerkgebouw een gewijde ruimte is en niet kan worden verhuurd voor andere doeleinden dan de eredienst. Als het gebouw gehandhaafd blijft, dan blijft ook de zorg voor het gebouw. Een parochie is geen vastgoedbedrijf. Bovendien lukt het nu al niet met de beschikbare vrijwilligers om alles rond te krijgen en moet daartoe deskundigheid ingehuurd worden. Aan de eredienst onttrekken, betekent wegtrekken als gemeenschap naar elders.

De heer Jos Schalkwijk, een van de ondertekenaars van het bezwaarschrift, merkt op dat men nu pas opstaat, omdat men niet had gedacht dat Noorden tot een van de te sluiten kerken zou behoren. Het voorgenomen besluit valt ons rauw op het dak. We moeten inzetten op het werven van vrijwilligers, dan zit de kerk zo weer vol.

Mevrouw Petronella Voorn zegt dat de parochie – en dat zijn wij – eigenaar zijn van het kerkgebouw, ook na de onttrekking aan de eredienst. In Zevenhoven is een B&B in een kerkgebouw gevestigd. Er zijn meer mogelijkheden om samen te komen. Waar drie of meer mensen bijeen zijn, daar is God. Daar hoeft geen pastorale beroepskracht bij te zijn. Geschoolde mensen zijn weggejaagd door de regels van pastoor en bisdom. Lange vieringen jagen de mensen weg, want de spanningsboog is niet groot. Denk daar maar eens over na. Kinderwoorddiensten mogen niet geplaatst worden in ‘Samenstromen’. Zij heeft zelf als vrijwilligster een kindernevendienst geleid, maar de kinderen werden door de pastoor te vroeg weer teruggedroepen.

Vic.Van Deelen reageert. Het is aan de bisschop om parochies en kerken te stichten en op te heffen. In een kerkgebouw dat aan de eredienst is onttrokken, is niet alles mogelijk. Een waardige herbestemming is een vereiste, zoals een school of woningbouw. De opbrengst van de verkoop valt toe aan de parochie, met uitzondering van de afdracht aan het bisdom.

Diaken Van Aarle reageert eveneens. Hij pleit ervoor te kijken naar de grotere context. Het kerkbezoek hangt niet af van pastorale beroepskrachten die niet zouden functioneren. De leegloop kwam op gang in de jaren zestig/zeventig, toen in Noorden alles nog mocht. Er is sprake van implosie in de parochiekern zelf. In de gebedsviering in Noorden waarin hij als diaken voorging waren zestien mensen aanwezig. In de eucharistieviering op zondag, ook in Noorden, met de

pastoor als voorganger twaalf. In Roelofarendsveen is een keer per maand een familiezondag met eucharistie en dat gaat steeds beter lopen. Het is een initiatief van de gezinnen zelf. Dat zijn dertigers. Deze kleine vuurtjes moeten we aanblazen. Diaken Van Aarle heeft groot respect voor het jongerenwerk dat in Noorden wordt gedaan, maar daar is niet per se een gebouw voor nodig. Het is nodig om deze en andere vuurtjes samen te brengen en het geloof door te geven. Alles verandert en de mensen doen dat zelf. Het is niet de bisschop en ook niet de pastoor. De liturgische vrijheid die wordt gevraagd, zie je in de PKN en ook daar is sprake van een groot ledenverlies. Het geloof verdamppt. Het pastoraal team probeert om erop uit te gaan, het evangelie te verkondigen en de mensen tot leerlingen van de Heer te maken.

Pastoraal werkster Heleen van de Reep merkt op dat haar echtgenoot, die dominee is, in de afgelopen vier jaar geen enkel kind heeft gedoopt. Noordenaren zijn parochianen van de Claraparochie, in kerkgebouw, in financiën, in vrijwilligerswerk, in geloof. De vraag voor vandaag is waar de Claraparochie in de toekomst samen kan komen.

Vanuit de aanwezigen wordt gevraagd om aandacht te geven aan het waarom dat mensen niet meer naar de kerk gaan. Die vraag moet niet aan de aanwezigen worden gesteld, want dat zijn nog kerkgangers. Vic. Van Deelen antwoordt dat er veel onderzoek is gedaan naar deze vraag. Hij verwijst naar wat hij daarover in zijn inleiding heeft gezegd. Het hangt samen met de algemene maatschappelijke ontwikkeling tegen het gezag waarvan de effecten nog merkbaar zijn. Ook elders, bijvoorbeeld bij verenigingen, staat het vrijwilligerswerk onder druk en willen mensen eigenlijk geen verantwoordelijkheid meer nemen. De kerkgangers van nu zijn de mensen die gebleven zijn. En die zijn veelal op leeftijd. De ontwikkelingen zijn de bisschop niet te verwijten, want ze zijn ook buiten de rooms-katholieke kerk zichtbaar.

Een lid van het koor Cantabo merkt op dat jonge mensen afkomen op een eigen viering met een koor. Pastoor Glas zegt dat er een bijeenkomst wordt gepland met de koorcoördinatoren om te bezien hoe de koren in de nieuwe situatie een plek kunnen krijgen. We willen de koren graag behouden, maar dat kan ook in andere kerken. Voor de repetitieplek moet inderdaad een oplossing worden gevonden. Dat het koor niet op de hoogte was van de ontwikkelingen rondom het kerkgebouw wekt wel enige verbazing.

Een van de aanwezigen gaat verhuizen van Rijsaterwoude naar Noorden. Hij vraagt om het kerkgebouw terug te geven aan de inwoners van Noorden. Vic. Van Deelen wijst erop dat een kerk alleen een kerk is als er eucharistie wordt gevierd. De opbrengst van de verkoop is voor de parochie (met uitzondering van de afdracht aan het bisdom). Het is, zoals gezegd, niet mogelijk om op alle locaties vitaal en kwalitatief goed aanwezig te blijven. Een kerkbezoek van 15 personen in een viering is niet meer verantwoord. Dan moeten parochiebestuur en pastoraal team ingrijpen. Er wordt opgemerkt dat bij de evangelische gemeente zoveel mensen zijn dat ze niet allemaal een zitplaats hebben. Onderzoek waarom mensen niet meer naar de kerk gaan, onderzoek wat ze willen. Het ligt aan de mogelijkheden. Vic. Van Deelen zegt dat in een evangelische gemeente mensen bereid zijn om van heinde en verre te komen. In Noorden willen mensen niet eens naar het volgende dorp, waar het, zo vult Heleen van de Reep aan, ook mogelijk is om het geloof door te geven.

De heer Ben de Rijk, voorzitter van Cantabo, is geschokt door wat door sommige mensen op deze avond te berde is gebracht. Er worden mensen afgerekend die ook niet van harte een kerk willen sluiten. Zijn twee dochters gaan niet meer naar de kerk, maar hijzelf staat met één been in de nieuwe situatie. Mensen hebben de kerk niet meer nodig. Ze willen iets anders. Ook bij de voetbalvereniging is sprake van samenvoegen. We mogen niet de ogen sluiten voor wat hier en elders gebeurt. In Hillegom is een kerkgebouw omgebouwd tot een appartementencomplex. Dat is een kostbare aangelegenheid. Er is niet zoveel mogelijk met een kerkgebouw. Vergeet niet dat de slager ook weg is uit Noorden omdat de supermarkt goedkoper is.

De heer Pieterse gaat in op de herbestemming van de kerk. Hij vraagt onder verwijzing naar Uithoorn of de Martinuskerk, die geen monument is, kan worden gesloopt. Het parochiebestuur heeft afspraken voor gesprekken met de gemeente. Sloop is echter geen doel of uitgangspunt en blijft alleen over als het niet mogelijk is om een herbestemming te vinden.

Vic.Van Deelen sluit de avond af met woorden van dank en wenst iedereen wel thuis. Van de avond wordt een verslag gemaakt dat beschikbaar komt voor de parochianen en aan het dossier wordt toegevoegd.

De avond eindigt met een gebed, het Weesgegroet.